

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 20-10-2021 r.

Marcin Wiącek

KMP.071.6.2021

Pan
prof. dr hab. Zbigniew Rau
Minister Spraw Zagranicznych

al. J. Ch. Szucha 23
00-580 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z narastającym kryzysem polityki migracyjnej, pracownicy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich na bieżąco monitorują sytuację przy granicy polsko-białoruskiej. Moi przedstawiciele, wraz z moją zastępczynią dr Hanną Machińską, regularnie wizytują tereny przygraniczne jak również placówki Straży Granicznej, do których trafiają migranci¹. Ponadto, codziennie monitorujemy doniesienia medialne związane z sytuacją na granicy.

Z głębokim zaniepokojeniem przyjąłem informacje, z których wynika, że cudzoziemcy próbujący przedostać się na terytorium Unii Europejskiej, są celowo wprowadzani w błąd przez władze Białorusi co do sposobu jej przekroczenia. Zgodnie z doniesieniami medialnymi², w krajach pochodzenia migrantów rozpowszechniane są informacje niezgodne ze stanem prawnym i faktycznym. Osoby próbujące dostać się na terytorium Unii Europejskiej, zachęcane są do korzystania z usług białoruskich biur podróży, które mają zagwarantować bezpieczny transfer do Polski oraz dalej do państw trzecich Unii Europejskiej, poprzez terytorium Białorusi. Biura podróży w ramach wykupionej *wycieczki*, zapewniają bilet lotniczy do Mińska, białoruską wizę oraz przetransportowanie w okolice polsko-białoruskiej granicy. Dodatkowo część migrantów wierzy, iż

¹ Celem tych wizytacji jest m.in. sprawdzenie sposobu traktowania tych osób, ze szczególnym uwzględnieniem respektowania przez polskie służby przepisów prawa krajowego oraz międzynarodowych standardów ochrony praw człowieka i minimalnych gwarancji antytorturowych

² <https://www.money.pl/gospodarka/niemiecki-dziennik-ujawnia-tyle-placa-migranci-biznes-idzie-swietnie-6686660572703264a.html> [dostęp: 08.10.2021 r.]; <https://wiadomosci.onet.pl/swiat/migranci-na-granicy-bialoruskie-biura-podrozy-sciagaja-ich-z-syrii-i-iraku/gt7kxps> [dostęp: 08.10.2021 r.]; <https://niezalezna.pl/414038-szlak-migracyjny-jest-kontrolowany-przez-minsk-oto-dowody-tak-biura-podrozy-sciagaja-imigrantow?desktop> [dostęp: 08.10.2021 r.]; <https://www.rp.pl/spoleczenstwo/art18875401-afganczycy-proszacy-o-azyl-nie-chca-mieszkac-w-polsce> [dostęp: 08.10.2021r.].

strona białoruska umożliwi im bezpośredni transfer na terytorium Niemiec. Osoby wybierające tę formę podróży nie są jednak świadome, że opisane działania są niezgodne z międzynarodowym prawem, a sama próba przemytu przez granicę odbywa się za dodatkową, wysoką opłatą, na którą wiele osób nie stać. Migranci, którzy pragną dostać się na terytorium Unii Europejskiej, we wskazanym powyżej sposób, pozostawiani są w przygranicznych lasach, na łąkach i terenach bagnistych, bez schronienia, pożywienia, lekarstw oraz odpowiedniej odzieży, przy panujących o tej porze roku niskich temperaturach – w warunkach, które zagrażają ich życiu, zdrowiu oraz uwłaczają ich godności.

W związku z powyższym, zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości podjęcia działań informacyjnych przez polskie przedstawicielstwa dyplomatyczne, funkcjonujące w krajach pochodzenia migrantów, którzy przebywają przy polsko-białoruskiej granicy. Działania takie mogłyby zostać wdrożone we współpracy z lokalnymi środkami masowego przekazu oraz organizacjami pozarządowymi. Ich celem powinno być przekazanie jasnych i zrozumiałych komunikatów dotyczących regulacji prawnych związanych z ruchem transgranicznym, procedury ubiegania się o ochronę międzynarodową w Polsce i innych państwach Unii Europejskiej, jak również konsekwencji prawnych stosowanych wobec osób próbujących przekroczyć zewnętrzne granice Unii Europejskiej w niedozwolonym miejscu. Kampania powinna być także nakierowana na uwrażliwienie osób planujących dostać się na terytorium Polski, aby nie korzystały z usług białoruskich biur podróży oferujących transfer do państw Unii Europejskiej poprzez terytorium Białorusi.

W mojej ocenie należy podjąć wszelkie możliwe działania, aby zapobiec dalszemu rozwojowi kryzysu polityki migracyjnej, a co za tym idzie uchronić cudzoziemców przed działaniami białoruskich służb godzących w ich godność oraz narażających ich na utratę ich zdrowia i życia.

Mając powyższe na uwadze, zwracam się do Pana Ministra o odniesienie się do przedstawionych powyżej propozycji oraz potraktowanie sprawy jako pilnej.

Z poważaniem,

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/